

МАРТИН КОЛЕВ
НАКРАЯ ОСТАВА САМО (ДА
ТИ РАЗКАЗВАМ, ДОКАТО
СПИШ)

chitanka.info

Аз съм един призрак. Чисто и просто призрак.

Няма смисъл да изпадаме в подробности. Не казвам „Добро утро“, „Благодаря“ и „Приятен ден“. Не разхождам кучето си малко след залез. Призраците не правим подобни неща. Ние сме чисто и просто привидения и горе-долу с това се изчерпва съществуването ни. Със сигурност ти си чувала за призраци, защото има разни, които се занимават с така наречените „призрачни работи“. Обикновено това значи да се появяваш като холограма по средата на стълбището или да се разхождаш малко след полунощ из гробищата. Такива призраци са ужасно тъжни, защото не искат да се примирят с новата си роля. Те застават зад своите бивши приятели, докато се снимат, и се надяват да излязат на снимката, пък дори и размазано. Понякога се ядосват ужасно, че откак са се споминали никой не ги брои за хора, и почват да правят нелепи неща с издаване на кучешки звуци и дрънчене с вериги, свирят на пиано някоя мелодия, която са научили отдавна, и оставят локви кръв, само за да могат да се различат стъпките им малко по-надолу. Намирам това за ужасно занимание и проява на липса на чест. Едно е да се повозиш в колата със семейството си и да се посмееш на шегите им, но пакостенето, чупенето на чинии, отварянето на врати с нарочно проскърцване просто е смешно. А и оттам се израждат всички онези страшни духове по страниците на една книга или в слабоосветените сцени на някой филм, и накрая всяко хлапе ще ти каже, че призраците са едни страшни мъртъвци, които, увити в саван, кръстосват неспокойни и начумерени коридорите на собствената си къща. Чисто позъорство.

Тази сутрин се събудих много рано и бях останал без дъх. Точно така — аз не мога да остана без дъх, но чувството бе същото. Беше петък и вероятно от двайсет и четири часа не беше спирало да вали, и с почуда открих, че навън мирише на риба. Макар че приближаваше сто и петдесетата ми годишнина, не си спомнях да съм сънувал преди кошмар с море, а това беше истински кошмар с море, което залива брега внезапно и не оставя време за спасение дори на най-добрите плувци.

Големите в моя апартамент бяха отишли вече на работа, а момчето още спеше, джезвето беше пълно и го сложих на котлона да

си направя половин чаша кафе. Изпих го на прозореца. Черният цвят прокапа надолу и в стомаха ми стана на размити кафеникави спирали.

Излязох, защото не знаех докога ще вали — изглеждаше като да е цяла вечност — но все пак по дъждовно хората гледат да не напускат убежищата си с покриви и електричество и мога да се разхождам спокойно.

Навън беше прекрасно наистина. От изсипалата се вода земята изглеждаше отпочинала и утолена. И по-разбираема. Дъждът придава мъдрост на хората или може би простота на нещата. Изглажда павираните улици и пълни дупките им с локви. Измива част от предметите, показвайки така вродената им тленност. Размива поненужните цветове и така всеки може да види през капките по-ясно, дървото се превръща в жълти краища на листа, а блокът — в едно червено цвете. Останалото е мъгливо, неясно — призраци. И хората си представям така, защото са оставили толкова много по просторите си — купища дрехи, чаршафи, плажните хавлии за последно тази година, една пухена възглавница — все едно са съблекли даже кожата си и са тръгнали изначални и пълни с вода.

Огледах се да не би морето наистина да е преляло и да има риба по улиците, покращаща се безпомощно с оцъклено око. Не видях. Помислих си: „Може да е на небето, защото и то изглежда навлажнено, подпухнало“; също можеше лесно да се наблюдава, понеже сега не трябваше да се различават облаците от синевата, не трябваше да се различава синевата от морската повърхност и така целият град оставаше просто мъгляво видение за остров някъде по хоризонта... Съжалявам ако те отегчавам, аз съм просто един призрак. Просто стар фар, който не се мъчи да излъчи светлина, защото няма кораби, които да направлява. За такива неща си мислят старите фарове. Момче, което не си пръска дезодорант, защото знае, че никого няма да прегърне. За такива неща си мислят старите момчета.

Всъщност това е най-голямото ми притежание — знание, без капка несигурност.

Седнах на пейка в Борисовата, близо до чешмичката. Видях едно малко момиче да се връща рано от училище или да отива за трети — четвърти час, но по-скоро се връщаше, защото изглеждаше като някой, който се прибира — с бърза крачка, с ръце, хванати отпред като след дълго стоене на дъската. Носеше огромно, пухкаво лилаво яке, което

стигаше до коленете, а под качулката се различаваше само един забит в земята разсеян поглед. Раницата му беше огромна и от тежестта на съдържанието си се накланяше назад, все едно се мъчи да върне притежателката си в свещената обител на сухия тебешир; момичето обаче бързаше нататък и нямаше нищо такова наум.

Загледах се в небето, което се разливаше надолу по стълбичките и между паветата, към хълмчето с люлките и пързалката. Отдясно видях да се приближава един мой приятел — доколкото няма по-правилна дума за отношенията между призраци. Той е наистина античен градски дух, който помни още кога от гарата се е виждал брега и умее да омайва с историите си за бохемски вечеринки със стара градска музика и бадемов аперитив; това е, естествено, ако не го срещнеш по време на дъжд.

Не мога да кажа валеше ли за него, защото вече самият той не знаеше къде се намира. Понякога можеше да се различи над главата му струя дим като от току-що налят чай. Самият му дух се разтапяше и даже бледата същност, която ни спохожда в моменти на щастливо усамотение, го напускаше бавно с годините — последно му беше останала само лявата ръка до лакътя и преди петнайсетина години взе да плаши живущите в старата си къща, но бързо се отегчи. По вестниците го нарекоха „Кървавата ръка“, макар че неговата бе всъщност сива като цимент.

Той дойде до мен като сгушено в себе си отражение на околния пейзаж, начупено полуневидимо огледало, което всеки момент може да се разпадне и да се понесе към канала със смачканите вестници и шумата. Погледът му се различаваше едва, мътен и загледан в места много далеч отгук и много по-копринени. Гласът му идваше отдалеч като на бръмбар в царевицата:

— Привет, привет.

— Здравей, уважаеми — отвърнах. — Имаш ли цигара да почерпиш?

Той се засмя глухо и упорито. После рече:

— И да имах, щях да я дам на някой по-жив от теб. Не се обиждай, но щеше да я похабиш — целият си въздух.

— Че какво по-добро от това — усмихнах се.

Представих си, че всмуквам от хубава френска цигара, и изпуфтях към ситните капчици отпреде ми.

— Дойде му времето и на дъждовния сезон, а? — поклати глава, доколкото можеше, моят събеседник.

— Дойде.

Определено беше запазил част от духа си. Трудно щяха да го накарат да се върне горе.

— Чух — започна той, — че на едно капанче към конната база някакви дядки си забравили шаха. Да идем да се вредим?

— Има ли много да чакат?

— Естествено — отвърна. — Ще им кажем, че сме видели отворен прозорец на баня с хубава девойка, която се готви за душ. Ще отпрашат като казармени!

И почна да се превива от смях и да удря пейката, нали не му беше останало коляно.

— Хайде — казах.

— Лека-полека — въздъхна старчето и се изправи.

Така и не можахме да седнем за една партия. На пейките пред капанчето се бяха събрали дузина старчета, които се радваха на запиляната шахматна дъска като на голям овнешки бут в заведение за вегетарианци. Бяха записали някакъв списък в пясъка за реда, в който ще проведат турнира си, и един дърт язвителен призрак непрестанно мърмореше да не се пререждаме, при все че списъкът очевидно беше отдавна ометен от вятъра. Моят спътник с възможно най-възторжения си глас обяви, че една млада дама с дълги черни коси се готви да се изкъпе и е забравила да затвори прозореца. Няколко от останалите зяпачи го изгледаха с отегчение, а един дух, който съвсем скоро щеше да се стопи, рече монотонно:

— Имаме списък на една дъска в конната база къде и към колко часа жени си взимат душ с добра видимост.

— Ех, колко много списъци — отбелязах иронично аз, но всички се бяха съсредоточили в разиграващата се партия.

А тя вярно си заслужаваше. Две привидения стояха замислено от двете страни на дървената дъска вече половин час, а бяха направили едва по три хода. Когато някой изведнъж установеше колко добра блокада може да извърши с коня си, издаваше неприкрит вик на възторг и от завладялата го емоция не успяваше да мръдне в действителност фигурата, и почваше да духа към нея с все сила. Не дойде нито един женски призрак. Вероятно всички си бяха у дома и

тайно бяха измъкнали от семейната библиотека някоя хубава книга, която да четат в килера на фона на притихващия дъжд.

Морето се пенеше ядовито и имах чувството, че всеки миг ще ни залее като в съня ми. Беше изхвърлило през нощта един огромен дънер, обърнал се настрани като удавник със скръстени ръце. Към два следобед имаше все още дълга върволица от старчета, които настояваха, че са се записали в пясъка преди нас. Бяха решили да играят и през нощта — особено някои, които били проспали последния половин век. Онзи язвителният, който ръководеше турнира, дори обяви, че ще бъде открит начин да успеят да вдигнат дъската от масата и да я скрият някъде, за да играят щом им скимне. Оставих ги и се разходих до солниците. Изведнъж ми домъчня за пясъка, който преди време полепваше по ходилата ми. Сега мога само да си спомням с умиление за песъчинките между пръстите и всичко, което се случва покрай тях.

Това ми се щеше да ти разкажа.

А сега поспи малко. Ще те погледам как прехапваш устни насън и как се въртиш, докато смоташ чаршафа отдолу на топка в краката си.

А-а. Ти вече спиш, добре... Не се притеснявай!

Аз съм просто призрак.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.